

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник частини піротехнічних робіт,
підводного та гуманітарного розмінування
Головного мобільного рятувального центру
швидкого реагування Державної служби
України з надзвичайних ситуацій

полковник служби цивільного захисту

Олександр ОСТАПОВ

“ ___ ” _____ 2025 року

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА

**проведення заняття з тактичної підготовки з особовим складом частини
піротехнічних робіт, підводного та гуманітарного розмінування групою
№ 13**

на _____.

Тема: «Умовні водолазні сигнали. Робота з сигналами. Візуальний зв'язок між водолазами».

Навчальна мета: відпрацювати водолазні сигнали. Відпрацювати на водоймі.

Час: 45 хв.

Місце проведення: відкрите водоймище.

Навчально-матеріальне забезпечення: методична розробка керівника занять.

Нормативно-правові акти та література: Інструкція з організації водолазних спусків та робіт у Державній службі України з надзвичайних ситуацій

1 .Порядок проведення заняття в аудиторії:

1.1 Організаційні заходи – 2 хв.

перевірка присутніх; оголошення теми і мети заняття.

1.2 Контроль знань – 3 хв.

перевірка засвоєння раніше пройденого матеріалу.

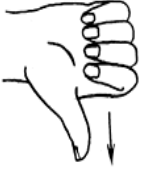
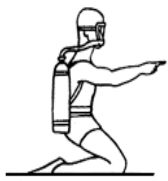

1.3 Викладення матеріалу теми – 35 хв.

Питання та їх короткий зміст		Методичні вказівки
Сигнал 1.	<p>„Все в порядку. Я виконаю (виконую) дію, рекомендовану керівником ВС або водолазом, що знаходиться поруч”.</p> <p>Вказівний і великий пальці з'єднані, утворюючи кільце. Інші пальці з'єднані разом і підняті вгору.</p>	
Сигнал 2.	<p>„Щось не в порядку. Я не можу ...” (Наприклад, не можу „продути”, не бачу, не виходить щось тощо).</p> <p>Вказівний і великий пальці знаходяться під кутом 90 ° один до одного. Інші пальці стиснуті. Рукою в такому положенні похитують вправо-вліво.</p>	
Сигнал 3.	<p>„Біда. Дуже погано” (знак подається на поверхні води). Розпластана долоня піднімається вгору і опускається збоку вниз. Рух повторюється.</p>	
Сигнал 4.	<p>„Відкриваю резерв (переходжу на дихання резервним запасом повітря)”. Пальці стиснуті в кулак, зігнута в лікті рука піднята вгору до рівня очей.</p>	
Сигнал 5.	<p>„Не можу відкрити резерв. Допоможи мені відкрити резерв”.</p> <p>Пальці стиснуті в кулак. Кулак разом із передпліччям здійснює маятникові рухи вгору-вниз у районі тяги резервного пристрою апарату.</p>	
Сигнал 6.	<p>„Занурюйся. Я занурююся” (показує при цьому на вантаж, що означає „у мене негативна плавучість”).</p> <p>Великий палець спрямований вниз, інші пальці стиснуті в кулак.</p>	
Сигнал 7.	<p>„Спливай. Я спливаю” (показує при цьому на вантаж, що означає „у мене позитивна плавучість”).</p> <p>Великий палець спрямований вгору, інші пальці стиснуті в кулак.</p>	
Сигнал 8.	<p>„Небезпека! Прощу негайну допомогу!” (Вказівним пальцем лівої руки вказує на причину поганого самопочуття або несправності спорядження). Права долоня з піднятим пальцем кілька разів швидко притискається до шиї.</p> <p>Сигнал, що позначає, про кого або про що буде далі йти мова:</p>	
Сигнал 9а.	<p>„Я. У мене. Мій” (показує на себе, що означає „наступний сигнал стосується мене”).</p>	

Сигнал 9б.	„Ти. Він. У тебе. У нього. Його. Цей предмет” (показує на водолаза, частину тіла, точку навколишнього простору або предмет, яких стосуватиметься наступний сигнал).
Сигнал 9.	„Вони. У них. Ці предмети” (показує на групу водолазів або скупчення предметів, яких стосуватиметься наступний сигнал). Вказівний палець витягнутий у певному напрямку, інші пальці стиснуті в кулак.
Сигнал 10.	„Зібратися тут. Необхідно зібратися разом”. Вказівні пальці обох рук витягнуті, інші пальці стиснуті в кулак. Руки кілька разів розводять в боки і знову з'єднують разом.
Сигнал 11.	„Увага! Стоп!” (За цим сигналом слідує інший. Якщо водолази щось робили під водою, подача сигналу вимагає припинення дії. Якщо від водолазів щось вимагали, подача їм цього сигналу означає відмову). Руку з розпластаною долонею (пальці разом) піднімають вертикально вгору
Сигнал 12.	„Сигнал, який вказує напрямком”. Руку з розпластаною долонею витягують горизонтально, потім згинають у лікті у вертикальній площині і знову випрямляють в потрібному напрямку.
Сигнал 13.	„Сигнал, що позначає заперечення. Ні! Неправильно!” (Якщо палець показав перед цим на ноги, неправильно працюють ноги, якщо на виконувану під водою роботу, неправильно виконується робота). Праву руку з відкритою долонею згинають у лікті і здійснюють маятникові рухи у вертикальній площині перед грудьми.
Сигнал 14.	„Сигнал, що позначає уповільнення. Роби повільніше. Спокійно” (наприклад, повільно працюй ногами, дихай спокійно тощо). Розпластаною в горизонтальній площині долонею (тильна сторона повернута вгору) перед грудьми здійснюють повільні рухи вгору-вниз.
Сигнал 15.	„Сигнал, що позначає прискорення. Швидше. Поспішай. Розпластаною в горизонтальній площині долонею” (тильна сторона повернута вниз) перед грудьми швидко описують кола навколо горизонтальної осі.
Сигнал 16.	„Сигнал, що нагадує про вирівнювання тиску, компенсування тощо” (наприклад, роби ковтальні рухи, зрівняти тиск у вухах, у масці). Долоню повертають до водолаза, великий палець відставляють. Інші пальці разом стискають і розтискають.

Сигнал 17.	„Сигнал, що свідчить про незнання і нерозуміння. Не розумію. Повтори, що ти хочеш. Як справи?“ (Якщо перед цим показати на груди – „як дихання?“, якщо на серці – «як ритм серця?»). Долоню розпластують у горизонтальній площині тильною стороною вниз. Пальці стискають у щіпку і розтискають.	
------------	--	--

СИГНАЛИ ВІЗУАЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ МІЖ ВОДОЛАЗАМИ

1 	5 	9a 	11
2 	6 	9b 	12
3 	7 	9 	13
4 	8 	10 	14

1.4 Закріплення вивченого матеріалу в аудиторії – 2 хв.

Питання для закріплення:

- Які є сигнали для візуального зв'язку?

1.5 Підбиття підсумків - 3 хв.:

вказати на питання, які вимагають підвищеної уваги;
відповісти на запитання.

Методичну розробку склав:

Начальник групи підводного розмінування
та інших спеціальних робіт
майор сл. ц. з.

Вадим ДЕРІМОВ

«_____» _____ 2025 р.